

București, 25 iulie 2005
No. 123

Către:

**SOCIETATEA CIVILĂ PROFESIONALĂ DE AVOCAȚI “VICTOR
CIORBEA, ANTONIE POPESCU, IOANA SFÎRÂIALĂ”**
Piața Rosetti no.3 ap.9 sect.2 București

- În atenția Domnului Avocat **ANTONIE POPESCU**-

Stimate Doamnă Antonie Popescu,

Ca urmare a solicitării Dumneavoastră remisă nouă prin faximilul din data de 18.07.2005 cu privire la “Cazul Tanacu – Pr. Daniel Corogeanu”, prin care ne rugați să Vă prezentăm “*un punct de vedere specializat și multidisciplinar care să poată fi utilizat incusiv în justiție, cu titlu de expertiză extrajudiciară*”,

Vă comunicăm următoarele:

A. Identificare

Centrul Ortodox FILOCALIA, constituit legal în anul 1990, ca urmare a succesului Festivalului “*Filocalia*” al Tineretului Ortodox Român (21-28 10. 1990), în societate civilă neguvernamentală, printre alte activități, monitorizează fenomenul religios în general și pe cel din România în special, exprimându-și, prin specialiștii săi, diferite puncte de vedere în articole, studii și conferințe la diferite colocvii, seminarii și congrese naționale și internaționale.

B. Preambul

“Cazul Tanacu”, mediatizat excesiv și neprofesional, a stârnit, prin complexitatea și modul de abordare, controverse majore în societatea românească cu reverberații în opinia publică internațională, astfel încât, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința ordinară a sesiunii de vară a.c., a fost nevoit să dezbată *canonic și doctrinar* practicile și rugăciunile de “*exorcizare*” ortodoxă, precum și frecvența acestora.

C. Temeiuri biblice, dogmatice și tradiționale

Încă din cele mai vechi timpuri omenirea a practicat exorcizările. Creștinismul, ca succesori de drept al “*Legii mozaice*” (Vechiului Testament), a

instituționalizat practica exorcizărilor în dogmele, rânduielile, slujbele și rugăciunile special orânduite în cărțile oficiale de cult.

Întreaga învățătură creștină, fundamentată pe misiunea pământească a Mântuitorului Iisus Hristos, are temeuri biblice (**Vechiul și Noul Testament - Biblia**) și tradiționale (Sf. Tradiție), așezate ulterior de Biserica Universală (Ortodoxă și Catolică) în primele Sinoade Ecumenice I-VII) și locale în dogme, canoane și rânduieli bisericești.

a. *Exorcizările se practicau de către poporul evreu și până la venirea Mântuitorului Iisus Hristos*

Vechiul Testament (prima parte a **Bibliei**), cuprinzător și sintetizator al **Legii talmudice** (evreiești), relatează în multe locuri despre “îndrăcirea” și *vindecarea (exorcizarea)* multor persoane.

Un singur exemplu este elocvent: *”Iar Duhul Domnului S-a îndepărtat de Saul; și un duh rău de la Domnul îl înăbușea. Atunci servii lui Saul i-au zis: <<Iată duhul rău de la Domnul te înăbușă. Grăiască acum servii tăi înaintea ta și să caute ei pentru stăpânul nostru un om iscusit în a cânta la harpă; și când duhul cel rău va fi peste tine, el va cânta la harpă, iar tu te vei simți bine și te vei putea odihni>>”*¹ *”Și a fost că oridecâteori venea asupra lui Saul duhul cel rău, David lua harpa și cânta cu ea; atunci Saul răsuflea și se simțea bine, iar duhul cel rău se îndepărta de la el”*.²

b. *Vindecări de demoni (exorcizări) și de boli trupești a săvârșit și Mântuitorul Iisus Hristos în timpul vieții pământești*

Întreaga activitate publică (aprox. 3 ani) a Mântuitorului Iisus Hristos din viața Sa pământească (peste 33 de ani), este presărată de diferite episoade în care vindecă boli sufletești și trupești³ și chiar învie oameni morți de câteva zile (cazul lui Lazăr cel a patra zi înviat)⁴ relatate în cărțile **Noului Testament**.

Un caz clar de *vindecare de demoni (exorcizare)* este relatat în *Evanghelia după Matei*: *”Și făcându-se seară, I s-au adus mulți demonizați și El a scos duhurile prin cuvânt și pe toți cei bolnavi i-a vindecat ca să se primească ceea ce s-a spus prin profetul Isaia ce zice: <<Acesta neputințele noastre le-a luat și bolile noastre le-a purtat>>”*⁵ *”Și trecând El prin ținutul Gadarenilor, L-au întâmpinat doi îndrăciți, care ieșeau din morminte. Erau așa de cumpliți, că nimeni nu putea trece pe drumul acela. Și iată că au început să strige: <<Ce legătură este între noi și Tine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici să ne chiniești înaintea de vreme?>> Departe de ei era o turmă mare de porci, care pășteau. Dracii rugau pe Iisus și ziceau: <<Dacă ne scoți afară din ei, dă-ne voie să ne ducem în turma aceea de porci>>. <<Duceți-vă>>, le-a zis El. Ei au ieșit, și au intrat în porci. Și deodată toată turma s-a repezit de pe râpă*

¹ I Regi, Cap. 16, Verset. 14 – 16;

² I Regi, Cap. 16, Verset. 23;

³ Matei, Cap. 12, Verset. 22; Matei, Cap. 9, Verset. 32; Marcu, Cap. 3, Verset. 11; Marcu, Cap. 5, Verset. 1-16; Marcu, Cap. 9, Verset. 14-29; Luca, Cap. —, Verset. 33-37; Luca, Cap. —, Verset. 40-41; Luca, Cap. 8, Verset. 26-39; Luca, Cap. 9, Verset. 37-43; Luca, Cap. 11, Verset. 14-26;

⁴ Ioan, Cap. 11, Verset. 1-46;

⁵ Matei, Cap. 8, Verset. 16;

în mare, și a pierit în mare. Porcarii au fugit, și s-au dus în cetate de au povestit tot ce se petrecuse și cele întâmplate cu îndrăcîții. Și iată că toată cetatea a ieșit în întâmpinarea lui Iisus; cum L-au văzut, L-au rugat să plece din ținutul lor”.⁶

c. *Vindecări de boli sufletești și trupești de către urmașii lui Hristos*

Cartea **Faptele Apostolilor** (parte canonică a **Bibliei**), precum și **viețile** și **hagiografiile sfinților** relatează sute de vindecări de boli sufletești și trupești de către urmașii canonici (hirotoniți și recunoscuți de către Biserica Universală – Ortodoxă și Catolică) – apostoli, ierarhi, preoți, diaconi sau simpli monahi.⁷

d. *Dogmă, canon, rânduială, slujbă, rugăciune*

Atât Biserica Ortodoxă, cât și cea Catolică (despărțite în anul 1054) și-au așezat *dogmatic* și *canonic învățătura de credință*, precum și **practicile** și **rânduielele** și cu privire la **vindecările de boli sufletești și trupești** (inclusiv **exorcizări**).

În mod expres una din cele 7 Sfinte Taine administrată de către Biserica Universală (Ortodoxă și Catolică) se referă la vindecarea de boli sufletești și trupești – Taina Sf. Maslu. Biserica Ortodoxă o administrează mai des, iar cea Catolică, mai rar sau o singură dată în viață, înainte de moarte. Și ortodocșii și catolicii o administrează la solicitarea credinciosului în suferință sau a familiei acestuia.

Biserica Ortodoxă are cuprinse în rânduielele și slujbele sale rugăciuni diverse pentru vindecarea de boli sufletești și trupești pe care le practică frecvent și sunt cuprinse în cărțile oficiale de cult editate de către Biserica Ortodoxă Română. Acestea (slujbele) se numesc *ierurgii*. În această categorie se înscriu și “**Molitvele Sf. Vasile cel Mare**” sau “**Dezlegările Sf. Vasile cel Mare**”, slujbe pe care le săvârșea Ieromonahul Daniel Corogeanu de la Mânăstirea “Sf. Treime” din Tanacu. Aceste slujbe se oficiază de către preot la solicitarea și/sau participarea credincioșilor și sunt editate oficial în cărțile de cult ortodox.⁸

Aceste slujbe cuprind rugăciuni de vindecare de boli sufletești și trupești, de îndepărtare a diavolilor, rânduite de către Biserica Ortodoxă în conformitate cu dogmele și canoanele sale. Ca frecvență nu există o normă strictă.

D. Teologia vindecării

Întreaga **teologie creștină** este întemeiată pe învățătura și faptele Mântuitorului Iisus Hristos, **mântuirea** însăși fiind **vindecare**, vindecare de păcatul original și cele personale. Termenul teologic de **vindecare** cuprinde însă și **vindecarea trupească (de boli fizice și psihice)**.

În Biserica Universală (Ortodoxă și Catolică) s-a dezvoltat o teologie specializată pe terapii punctuale în ceea ce privește psihicul uman, complementare rânduielelor cuprinse în cărțile oficiale de cult. S-au dat doctorate și s-au scris tratate în domeniu. Ba mai mult, s-au făcut și se fac studii

⁶ Matei, Cap.8, Verset.28-34;

⁷ *Viețile Sfinților, Vol. I-XII; Mineiele, ianuarie-decembrie;*

⁸ *Molitfelnic; Aghiazmatar; Liturghier;*

științifice interdisciplinare (teologico-medicale). Teme ca: “Teologie și psihoterapie”, “Bolile minții; vindecarea minții” ș.a. sunt studiate științific și interdisciplinar de mari teologi ai Bisericii Ortodoxe și ai celei Catolice, dublați de o pregătire medicală temeinică.

Mitropolitul Hierotheos Vlachos în lucrarea “Psihoterapia ortodoxă – Știința Sfinților Părinți”⁹, la capitolul “*Dimensiunea terapeutică a preoției*”, zice: “Iconomi ai harului divin, preoții transmit credincioșilor, cărora le mijlocesc iertarea păcatelor și vindecarea patimilor”.¹⁰ La capitolul “*Bolile minții*” autorul afirmă: “Prima războire a diavolului este cu mintea. Atunci când acceptăm căderea în păcat, demonii încearcă să ne subjuge”¹¹ și continuă: “toate spusele și faptele unui om îi vădesc sau sănătatea minții sau boala acesteia. Căci care are darul deosebirii gândurilor pot discerne starea lăuntrică a omului după mișcările sale exterioare și după cuvintele sale”.¹²

“Vindecarea bolilor nu este în exclusivitate omenească, și nici în exclusivitate dumnezeiască: omul trebuie să lucreze împreună cu Dumnezeu. Sinergia dintre Dumnezeu și om scoate în evidență lucrarea teandrică a Bisericii noastre ... purificarea omului de patimi (boli), vindecarea lui (curățirea, exorcizarea) are loc prin energiile Mântuitorului care ni se împărtășesc nouă, oamenilor, prin întreaga viață duhovnicească pe care o trăim în Biserica Ortodoxă”.¹³

✠. În loc de concluzii

Motto:

Iar El le-a zis: “*Soiul acesta de demoni prin nimic nu poate ieși decât numai prin rugăciune și prin post*”.

Marcu 9, 29

Particularitatea semantică a cuvântului “*exorcizare*” (curățire de duhuri rele), în modernitate și postmodernitate, determină pe mulți, chiar cu pregătire intelectuală, să considere că Biserica în integralitatea sa și în speță cea Ortodoxă este vetustă, ignorantă, și, mai grav, că are practici medievale și barbare.

Dacă amintim doar faptul că medicinei clasice i se asociază tratamente complementare ca: *reflexoterapie, muzicoterapie, gimnastică terapeutică* (inclusiv relaxarea minții ș.a.), cu siguranță că Biserica este instituția care promovează în lumea modernă *Legea Iubirii* față de Dumnezeu și de aproapele prin învățătura sa, dogmele sale, canoanele sale, rânduielile și rugăciunile sale, armonizate cu descoperirile științifice, inclusiv în medicină.

Odată cu organizarea în libertate, după încetarea persecuțiilor împotriva creștinilor, Biserica a înființat în clădiri proprii (în mod special în mănăstiri)

⁹ Hierotheos Vlachos, Mitropolitul, *Psihoterapia ortodoxă – Știința Sfinților Părinți*, Editura Învierea, Timișoara, 1998;

¹⁰ *Idem*, p.74;

¹¹ *Ibidem*, p.152;

¹² *Ibidem*, p.153;

¹³ *Ibidem*, p.311;

spitale și așezăminte pentru cei aflați în suferințe sufletești, fizice și psihice. În spațiul românesc aceste așezăminte s-au numit *bolnițe*. În lumea catolică și cea protestantă din Occident, Biserica a dezvoltat adevărate rețele de spitale și instituții medicale, în care se tratează și se studiază științific și interdisciplinar (medical și teologic).

După Revoluția din Decembrie 1989, Biserica Ortodoxă Română și-a reluat tradiția bolnițelor, aducând-o la zi prin înființarea de cabinete și așezăminte medicale, precum și înființarea de secții de *teologie-asistență socială* în cadrul facultăților de teologie din Patriarhia Română.

Rolul și locul slujbelor și rugăciunilor în tratamentul medical este cunoscut și acceptat de statul român. Înființarea în anul 1990 a "*Așezământului medical-creștin Christiana*" printr-un protocol încheiat între Patriarhia Română și Ministerul Sănătății, precum și prezența preoților în spitalele de stat, salarizați exclusiv de către Ministerul Sănătății, atestă oficial implicarea și rolul preotului în *actul medical*, exclusiv în conformitate cu dogmele, canoanele, rânduielile și regulamentele Bisericii Ortodoxe Române. Atât în paraclisele și saloanele spitalelor, cât și în bisericile de parohie și mănăstirești, preoții săvârșesc slujbe și rugăciuni de vindecare a bolnavilor. *Sf. Liturghie* (cea mai importantă slujbă din Biserica Universală – Ortodoxă și Catolică) însăși este o slujbă de vindecare și de împăcare cu sine, cu semenii și cu Dumnezeu.

Pentru încălcarea dogmelor, a canoanelor, a rânduielilor sau a regulamentelor Bisericii Ortodoxe Române, preotul sau diaconul (mirean sau monah) răspunde în fața organelor interne ale B.O.R. (ex. *Consistoriu* – organ bisericesc de judecată) clar descrise cu atribuții în *Regulamentul de organizare și funcționare al Bisericii Ortodoxe Române*¹⁴, la care face referire *Legea Cultelor* (*Decretul nr. 177/04.08.1948 pentru regimul general al cultelor religioase, completat prin Decretul nr. 410/1959 și modificat prin Legea nr. 178/11.04.2002*), conform căreia funcționează și B.O.R.

Ierarhul (patriarh, mitropolit, arhiepiscop sau episcop), în ascultarea căruia se află preotul sau diaconul care ar fi încălcat dogmatic sau canonic vreuna din rânduielile sau regulile B.O.R., nu poate lua o decizie unilaterală și nici nu poate să-l excludă din cler (caterisească) și/sau monahism, decât după ce s-au parcurs etapele clar descrise în *Regulament*.

Săvârșirea *Sf. Liturghii*, a *Sf. Maslu*, a *Dezlegărilor Sf. Vasile cel Mare*, a altor *ierurgii*, *slujbe* și *rugăciuni pentru vindecarea de boli trupesti și sufletești*, rânduite de către Biserică și editate în cărțile oficiale de cult, de către preoți nu-i situează pe aceștia în conflict cu legile statului român și înafara Bisericii Ortodoxe Române. Dacă din aceste motive sau altele prevăzute în Canoane¹⁵, preotului sau diaconului i s-ar pricinui neazuri, ierarhul, în ascultarea căruia s-ar afla, are îndatorirea canonică să îl apere până la sacrificiul suprem.

În "*Cazul Tanacu*", parcurgându-se toate etapele anchetei și judecății bisericești, dacă se va dovedi că Ieromonahul Daniel Corogeanu nu a încălcat

¹⁴ *Regulamentul de organizare și funcționare al Bisericii Ortodoxe Române*, Editura Trinitas, Iași, 2003;

¹⁵ *Pidalionul*, Editura Agapis, București, 1993;

dogmatic și canonic rânduielile și regulamentele bisericești cu privire la *slujbele și rugăciunile pentru vindecarea de boli trupești și sufletești*, Episcopia Hușilor are datoria canonică să revină asupra “*deciziei de caterisire și excludere din monahism*”.

Acuzarea unui preot (monah) pentru că a săvârșit slujbe de vindecare a bolilor sufletești și trupești (fizice și psihice) nu ar mai justifica prezența și rolul preoților din spitalele de stat sau așezămintele medical-creștine bisericești sau la care Biserica este parte.

Prezentul punct de vedere nu-și propune să cuprindă o analiză amănunțită și punctuală cu privire la modul în care a murit maica Irina, până la definitivarea anchetei.

Centru Ortodox Filocalia militează pentru respectarea legalității, a drepturilor și libertăților cetățenești coroborate cu îndatoririle ce decurg din acestea.

Nick TEODOREANU,

Președinte

NT/DF 2ex.